

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5) ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาให้กับประชาชนจึงควรเป็นการศึกษาที่อยู่ในลักษณะการให้ชีวิตใหม่และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาวิชาชีพเพราะการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นที่สุดสำหรับชีวิตของบุคคลทำให้บุคคลสามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและพัฒนางานอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้นได้ เป็นการพัฒนากำลังคนอันเป็นทรัพยากรที่มีค่าของชาติ เพราะปัจจุบันประเทศไทยมีความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม ประารถนาให้เยาวชนและประชาชนมีอิสระที่จะเลือกวิถีการดำเนินชีวิต อิสระในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความต้องการของตนเอง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2550, หน้า 28)

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพ สามารถประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพของตนเองได้ โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล และความเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาผู้ใหญ่ ทั้งนี้ วิทยากรผู้สอนจะต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพนั้นหรือเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ หรือเป็นผู้ประกอบการหรือผู้มีปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2550, หน้า 35)

การจัดสวนถาดเป็นงานอาชีพหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมและมีผู้สนใจธุรกิจการจัดสวนขนาดเล็กมากขึ้น เช่น สวนถาด สวนแก้ว สวนขวด เพราะสวนขนาดเล็กถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ซึ่งพัฒนามาจากสวนขนาดใหญ่ ผู้ที่นิยมสวนใหญ่จะต้องมีความสนใจและรักงานทางด้านนี้ โดยเฉพาะ การจัดสวนชนิดนี้จะมีประโยชน์สำหรับผู้รักต้นไม้ หรือต้องการอยู่ใกล้ชิดธรรมชาติมาก ๆ ธรรมชาติเล็ก ๆ เหล่านี้สามารถทำให้รู้สึกผ่อนคลายจากความตึงเครียด เป็นที่พักสายตาเวลา

เมื่อล้าจากการทำงาน และยังสามารถสร้างเป็นธุรกิจส่วนตัวเพื่อเพิ่มรายได้ (จวิัญชัย จิตสำราญ, 2544, หน้า 3)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนมีความสำคัญเป็นที่สุด และเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองครักษ์ จึงติดต่อประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในการจัดสวนถาด เพื่อมาถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนที่สนใจเรียนรู้เรื่องการจัดสวนถาด เพื่อนำไปประกอบอาชีพและเสริมความรู้ให้กับตนเอง (ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองครักษ์, 2551)

จากสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาอาชีพวิชาการจัดสวนถาด ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองครักษ์ จะจัดกิจกรรมดังกล่าวได้เมื่อมีผู้เรียนสนใจสมัครเรียนครบ 20 คน จึงจะทำการเปิดการเรียนการสอนได้ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเรียนการสอน เพราะเนื่องจากมีคนให้ความสนใจในการเรียนแต่ละครั้งไม่พร้อมกัน ดังนั้นหากนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบมัลติมีเดียมาใช้ น่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชา การจัดสวนถาด ลักษณะพร โรจน์ทักษ์กุล (2540, หน้า 94) พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระมัดดีมีเดีย เรื่อง โสตทัศนอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายกับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ชนันทร์ เขตตลาด (2542, หน้า 79) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ อรรณ นิมตะลุง (2545, หน้า 78) พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน สุวิทย์ ไวยกุล (2538, หน้า 183) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี สาขาเทคโนโลยีการก่อสร้าง ภาควิชาอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลต่อการตัดสินใจที่ดีขึ้นกับผู้เรียนคือผลจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องหลักการออกแบบ ทำให้การตัดสินใจในการออกแบบของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าที่ไม่ได้เรียน ผู้วิจัยเห็นควรที่จะพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา การจัดสวนถาด เพื่อพัฒนาความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด ให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการจัดสวนถาด ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ กลุ่มที่เรียนกับวิทยากร
3. เพื่อเปรียบเทียบผลงานการจัดสวนถาด ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและกลุ่มที่เรียนกับวิทยากร

สมมติฐานการวิจัย

จากงานของ ลักขณาพร โรจน์ทักษ์กุล (2540), ชนนันท์ เขตตลาด (2542), อรวรรณ นิ่มตะลุง (2545) และ สุวิทย์ ไวยกุล (2538) ที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนด้วยวิธีปกติ ส่วนด้านผลงานยังไม่พบงานวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าจากการเรียนกับวิทยากร
2. ผลงานการจัดสวนถาดระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแตกต่างจากกลุ่มที่เรียนกับวิทยากร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาการจัดสวนถาดกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองครักษ์ ในปีงบประมาณ 2552 จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 (กลุ่มทดลองที่ 1) เรียนกับวิทยากรท้องถิ่น 10 ชั่วโมง วันละ 3 ชั่วโมง 3 วัน และวันสุดท้ายเรียน 1 ชั่วโมง

กลุ่มที่ 2 (กลุ่มทดลองที่ 2) เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด สำหรับนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองครักษ์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเรื่องการจัดสวนถาด แบ่งเป็นเนื้อหา 9 เรื่องดังนี้

เรื่องที่ 1 รูปแบบของสวนถาด

เรื่องที่ 2 พันธุ์ไม้สำหรับจัดสวนถาด

เรื่องที่ 3 เครื่องปลูก

เรื่องที่ 4 วัสดุตกแต่งผิวดิน

เรื่องที่ 5 ภาชนะสำหรับใช้จัดสวนถาด

เรื่องที่ 6 ขั้นตอนการปลูกต้นไม้ในสวนถาด

เรื่องที่ 7 เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์

เรื่องที่ 8 หลักการจัดในทางศิลปะ

เรื่องที่ 9 การดูแลรักษาสวนถาด

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการเรียน 2 วิธี ดังนี้

3.1.1 การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา การจัดสวนถาดสำหรับกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน

3.1.2 การเรียนกับวิทยากร

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

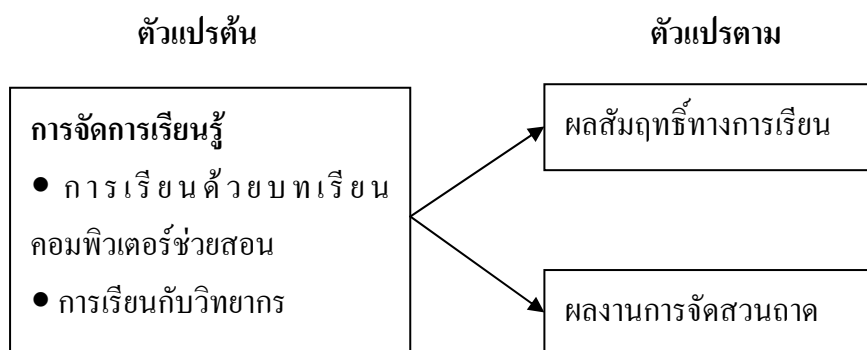
3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ผลงานการจัดสวนถาด

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2552 ถึง สิงหาคม 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ หมายถึง สื่อการสอนที่มีลักษณะของการผสมผสานสื่อ เรื่อง การจัดสวนถาด ที่มีตัวอักษร ภาพนิ่ง โดยมีข้อความบรรยายและเสียงดนตรีประกอบ ที่ทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ เรื่องการจัดสวนถาด โดยจัดเรียงเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน มีบทนำ คำอธิบาย มีเนื้อหา 9 เรื่อง ได้แก่ รูปแบบการจัดสวนถาด พันธุ์ไม้สำหรับจัดสวนถาด เครื่องปลูก วัสดุตกแต่งผิวดิน ภาชนะสำหรับใช้จัดสวนถาด ขั้นตอนการปลูกต้นไม้ในสวนถาด เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ หลักการจัดในทางศิลปะ การดูแลรักษาสวนถาด

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ หมายถึง การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการจัดสวนถาด

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง คุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ผลการเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด ได้จากคะแนนการทำแบบฝึกหัดใน 9 เนื้อเรื่องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด

80 ตัวหลัง หมายถึง จากคะแนนสอบหลังการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนทั้งหมดที่เกิดขึ้น ภายหลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด และเรียนกับวิทยากร โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลงานการจัดสวนถาด หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้การจัดสวนถาด โดยการสร้างสรรค์ผลงานจากการปฏิบัติ หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด และเรียนกับวิทยากร

การเรียนกับวิทยากร หมายถึง การเรียนกับผู้มีความรู้ความชำนาญในการจัดสวนถาด เป็นวิทยากรที่ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จ้างมาเพื่อทำการสอนวิชาการจัดสวนถาด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการจัดสวนถาด ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความต้องการและความสนใจของตนเอง ไม่ต้องรอให้มีสมาชิกในการเรียนครบตามเกณฑ์การเปิดกลุ่มอาชีพ ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ตลอดเวลาที่ผู้เรียนสนใจ ไม่เสียเวลาในการเรียนรู้

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเรื่องอื่น ๆ ของ
สถานศึกษาซึ่งเป็นการขยายงานด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการ
ฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี